

Mål och budget 2024–2026

Äldrenämnden

2024

Innehållsförteckning

1	Ansvar och uppgifter	3
2	Kortfattad beskrivning av utgångsläge	4
3	Nämndens fokusområde och resultatindikatorer 2024–2026	5
3.1	Maximalt värde för skattepengarna.....	5
3.2	Bästa utveckling för alla.....	6
3.3	Attraktiva livsmiljöer i hela Nacka	7
3.4	Stark och balanserad tillväxt.....	8
4	Agenda 2030	11
5	Jämförelser med andra kommuner	13
6	Resursfördelning	16
6.1	Ramärendet	16
6.2	Nämndyttrande.....	16
7	Checkar och avgifter	21
8	Riktade statsbidrag	23
9	Utmaningar och möjligheter – framåtblick 2040	24

I Ansvar och uppgifter

Äldrenämnden är huvudman för kommunal vård och omsorg och fullgör kommunens uppgifter inom socialtjänsten (exklusive ekonomiskt bistånd) och de uppgifter som enligt annan lag eller författning ankommer på socialnämnd/kommunal nämnd avseende personer över 65 år. Detta innebär att nämnden har ansvar för finansiering, målformulering, effektivitet och uppföljning av verksamheten. I ansvaret ingår att nämnden säkerställer en god kommunikation och dialog med dem som verksamheten riktar sig till och tillser att de får en allsidig information om verksamheten.

2 Kortfattad beskrivning av utgångsläge

Äldrenämnden gick in i år 2023 med ett volymrelaterat ekonomiskt underskott på 15,6 miljoner kronor och i tertialbokslut 2 uppgår detta underskott till 17,8 miljoner kronor. Underskottet beror alltså främst på en större efterfrågan på särskilt boende och korttidsboende än prognostiserat i budget 2023.

Kvaliteten i särskilda boenden och hemtjänst bedöms generellt vara fortsatt god. Nackas resultat i Socialstyrelsens undersökning "Vad tycker de äldre om äldreomsorgen" ligger mycket bra till jämfört med andra kommuner, och de goda resultaten är relativt konstanta över tid.

Efterfrågan på säbo ökar i takt med förändrad demografi samt hög attraktivitet för seniorer i andra kommuner att flytta till Nacka. Under året har ett nytt säbo tillkommit i kundvalet. Aktörer som verkar i Nacka anger i hög grad att det är attraktivt att verka i Nacka.

Satsningar har gjorts inom det hälsofrämjande området. Nämnden har nu fyra träffpunkter för seniorer och ett nära samarbete med seniorföreningarna.

Nämndens arbete gällande kundval och finansiering bedöms vara välfungerande. Verksamhetsutveckling behöver fortsatt ske för effektiv myndighetsutövning med hög kundnöjdhet och god arbetsmiljö. Utveckling av systematiska, smarta arbetsätt samt resurser för uppföljning och för att upptäcka och motverka välfärdsbrottslighet är en fortsatt utmaning.

3 Nämndens fokusområde och resultatindikatorer 2024–2026

Fokusområden samt indikatorer för äldrenämnden uppdaterades för 2022 efter rekommendationer från en revision. Ett mål- och budgetseminarium genomfördes i juni 2023 med äldrenämndens ledamöter. Fokusområdena föreslås kvarstå för 2024–2026, förutom att en mening flyttas från ett fokusområde till ett annat för en förtydligad struktur. Enligt förslaget skulle antal indikatorer öka från 16 till 20. Med de föreslagna indikatorerna stärks kopplingen till nämndens fokusområden och övergripande mål ytterligare och genom användning av fler nationella nyckeltal effektiviserar uppföljningsarbetet. Mätmetoder och målvärden för samtliga indikatorer har setts över.

3.1 Maximalt värde för skattepengarna

Tabell 1 Fokusområde och indikatorer för Maximalt värde för skattepengarna

Fokusområde	Indikatorer	Utfall 2022	Utfall 2023	Mål 2024	Mål 2025	Mål 2026	Fokusområde från:
Nackas äldreomsorg är i kvalitetstoppen jämfört med andra kommuner. Vår handläggning är effektiv och anpassas utifrån kundens behov. Insatserna är av god kvalitet och följs upp regelbundet. Det finns välutvecklade digitala verktyg och tjänster som förenklar för våra kunder.	NY: Effektivitetsindex äldreomsorg	100		10% bästa	10% bästa	10% bästa	KF
	NY Kvalitetsindex äldreomsorg	94		10% bästa	10% bästa	10% bästa	Nämnd
	NY: Resursindex äldreomsorg	91		25%bästa	25% bästa	25% bästa	Nämnd
	Medborgarundersökning äldreomsorg (källa SCB medborgarundersökningar, införd 2021, ändrad metod från 22)	56		69	70	71	Nämnd
	NY 2024 Andel digitalt inkomna ansökningar (e-tjänst)						Nämnd
	Antal kunder som använder välfärdsteknologi inom hemtjänsten		202	218			

Effektivitetsindex är en sammanvägning av kvalitetsindex och resursindex för äldreomsorg. Målet för kvalitetsindex är att Nacka ska vara bland de 10% bästa kommunerna. Målet för resursindex är att Nacka ska vara bland de 25% mest kostnadseffektiva kommunerna. Mot bakgrund av detta står inget annat målvärde för dessa index.

Arbete för att nå målet

Nackas äldreomsorg ska ligga i kvalitetstoppen

En viktig princip i Nacka kommuns styrmodell är 10 – 25. Principen innebär att kommunen ska vara bland de kvalitetsmässigt 10 procent bästa i kommunala jämförelser och kommunens verksamheter ska vara bland de 25 procent mest kostnadseffektiva kommunerna i landet per område.

Äldrenämndens resultat är goda, men de kan bli ännu bättre. Äldreenheten behöver ytterligare stärka fokus på arbetet för att motverka välfärdsfusk och utveckla uppföljningarna av hemtjänstföretagen. Fortsatta satsningar behövs även för att öka kompetens hos utförare och anordnare genom ökad andel vård och omsorgspersonal med specialistkunskap och bättre kunskaper i svenska som andraspråk.

För en fortsatt äldreomsorg i kvalitetstoppen avser äldreenheten att arbeta vidare med den hälso- och sjukvårdsakademi som infördes under 2023. Den riktar sig till legitimerad personal hos anordnarna inom särskilt boende och syftar till att attrahera, behålla och utveckla medarbetare till kommunalt finansierad äldreomsorg eftersom det skapar värde för Nackas seniorer.

Äldreenheten deltar i och planerar även för ett utökat engagemang i forsknings- och utvecklingsprojekt inom äldreomsorg via FoU-enheten Nestor EU, EU Intereg North Sea och RISE. Projekten syftar till att ny kunskap

genereras inom äldreomsorg. Genom att äldreheten deltar kan resultaten komma Nackas seniorer till godo i ett tidigt skede.

Ökad kvalitet genom systematisk individuppföljning, digitalisering och kommunikation.

För att få mer kunskap om kvaliteten på insatserna ska andelen individuppföljningar öka. Genom att göra en kundenkät på äldreheten får vi fortsatt underlag framåt för ytterligare förbättringar. Ett annat sätt att följa kvalitet är genom Statistiska centralbyråns medborgarundersökning. Med denna får vi en signal om nackabornas uppfattning om äldreomsorgen och vi får ytterligare underlag för förbättringsarbete. Målgruppens åsikter bevakas genom Seniorrådet, som fortsätter vara ett viktigt forum för att inhämta synpunkter och föra dialog. Tillsammans med kommunikatör ska berättelsen om Nackas äldreomsorg spridas, om det kvalitetsarbete som bedrivs och de resultat som uppnås.

Genom handläggningsmetodiken IBIC (individens behov i centrum) säkerställs att den enskilde får hjälp och stöd utifrån sina individuella behov. Kunderna ska uppleva att kontakten med äldreheten är smidig och enkel med tydlig och jämn tillgänglighet via nya e-tjänster, telefon och hembesök. Under perioden ska en e-tjänst för digitala ansökningar lanseras, vilket kommer underlätta för kunder och anhöriga.

Ett viktigt område för framtidens äldreomsorg är välfärdsteknik. Äldrenämnden ska fortsätta att arbeta för att öka andelen som får trygghetskamera och mängden digitala trygghetslarm. Trygghetskamera har många fördelar för kunden, som slipper bli störd och som även minskar risken för fallolyckor. Det bör också kunna bli betydligt mer kostnadseffektivt.

3.2 Bästa utveckling för alla

Tabell 2Fokusområde och indikatorer för Bästa utveckling för alla

Fokusområde	Indikatorer	Utfall 2022	Utfall 2023	Mål 2024	Mål 2025	Mål 2026	Fokusområde från:
Seniorer och deras anhöriga är trygga, delaktiga och nöjda med det stöd de får samt har stora möjligheter vid val av insatser.	Hemtjänstindex						Nämnd
	Kontinuitet i hemtjänsten	10,5	11,1	10	10	10	KF
	Andel kunder som sammantaget är nöjda med sin hemtjänst	88 %		85 %	85 %	85 %	KF
	Andel hemtjänstanordnare som har minst 85% nöjda kunder	67 %		80 %	80 %	80 %	Nämnd
	Andel anhöriga som sammantaget är nöjda med anhörigstödet			90 %	90 %	90 %	Nämnd

Arbete för att nå målet

En hemtjänst med hög nöjdhet

Hemtjänsten i Nacka ska vara av god kvalitet med nöjda kunder. Hemtjänstindex lanserades nationellt 2022, och då kom Nacka på plats 18 av 290 kommuner i Sverige. I Hemtjänstindex ingår och bedöms alla delar som hemtjänstkunder kommer i kontakt med: information på kommunens webbplats, biståndshandläggning, utförande och stöd/utveckling. Resultaten visar att de hemtjänstanordnare som har flest nöjda kunder är lyhörda, bra på bemötande och på att passa tider och får de äldre att känna att personalen tar hänsyn till deras önskemål. Personalkontinuitet är en viktig faktor för hög trygghet samt för att kunna ge stöd och hjälp utifrån individens behov och önskemål. Här ligger Nacka mycket bra till i Hemtjänstindex. Äldreheten vill

fortsätta att arbeta för en god kontinuitet i hemtjänsten med målsättning att fler anordnare ska nå målet och därmed få kontinuitetsbonus. Utifrån resultaten behöver även informationen om äldreomsorg på kommunens webbplats utvecklas ytterligare.

En annan viktig faktor för god kvalitet i hemtjänsten är personalens kompetens. Sedan den 1 juli 2023 är det lag på fast omsorgskontakt med undersköterskeutbildning. Äldrenämnden införde redan 2022 krav på fast omsorgskontakt i auktorisationsvillkoren och höjde kraven på andel undersköterskor från 50% till 60%.

I samarbete med Södertörns forsknings- och utvecklingsenhet för äldre, Nestor FoU-center, har äldreheten tillsammans med anordnare deltagit i ett projekt som syftar till att utveckla arbetssätt i hemtjänsten som kan stödja äldre personers hälsa. Lärdomar och resultat från projektet ska implementeras under perioden.

Det ska vara enkelt för nya kunder att få ett smart lås installerat. Införandet av smarta lås är angeläget för att öka tryggheten för kunderna och för att effektivisera hemtjänstpersonalens arbete. 2024 övergår införandefasen till förvaltning.

I det systematiska kvalitetsarbetet utifrån Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd om ledningssystem för systematiskt kvalitetsarbete, SOSFS 2011:9, är arbete med avvikelser en framgångsfaktor för ständiga förbättringar som kommer kunderna till nytta. Äldreheten avser att stärka detta internt inom biståndshandläggningen och ha fokus på det i uppföljningen av anordnarna.

Anhörigstöd

Anhörigvårdare gör en mycket värdefull insats. Anhörigcenter riktar sig till de som hjälper, stöttar eller känner oro för en närstående och själv behöver stöd för att orka. Under 2024 kommer äldreheten att arbeta vidare för att utveckla insatsen utifrån slutsatser i det särskilda uppdrag som presenterades i samband med tertial 2 2023.

3.3 Attraktiva livsmiljöer i hela Nacka

Tabell 3 Fokusområde och indikatorer för Attraktiva livsmiljöer i hela Nacka

Fokusområde	Indikatorer	Utfall 2022	Utfall 2023	Mål 2024	Mål 2025	Mål 2026	Fokusområde från:
Nacka är en äldrevänlig kommun som ger goda förutsättningar för hälsosamt åldrande. Seniorer har möjlighet att välja mellan attraktiva särskilda boenden.	Andel kunder som sammantaget är nöjda med sitt äldreboende	81 %		85 %	85 %	85 %	KF
	Andel äldreboenden som har minst 80% nöjda kunder	62 %		80 %	80 %	80 %	Nämnd
	Andel säbo som mäter matsvinn mätvärde Agenda 2030	90 %		100 %	100 %	100 %	Nämnd
	Andel demenscertifierade särskilda boenden	62 %		100 %	100 %	100 %	Nämnd
	Andel personer som får god omsorg i livets slutskede på särskilt boende utifrån sju områden i palliativa registret	87 %		90 %	90 %	90 %	Nämnd

Arbete för att nå målet

Attraktiva äldreboenden

Äldrenämnden auktoriserar, finansierar och ansvarar för övergripande kvalitet på äldreboendena. Varje boende har sedan ansvar för att i stor frihet kunna utforma sin verksamhet. För att kunderna ska trivas och vara nöjda med sitt äldreboende finns en rad viktiga faktorer. Det kan bland annat vara ett gott bemötande, att man kan påverka sin vård och omsorg, trevlig miljö inne och ute, god mat och trevliga måltider, aktiviteter som man uppskattar, att man kan ha kontakt med sina närstående fysiskt, digitalt eller via telefon.

62% av anordnare inom säbo hade en kundnöjdhet över 80% vid mätning våren 2022 i Socialstyrelsens nationella kundenkät. Sedan dess har den dagliga sjuksköterskebemanningen utökats till att omfatta även helger, kompetenssatsningar har genomförts liksom en extra checkhöjning från 1 juli 2023. För kommande år vill äldreheten fortsätta att skapa arenor för att anordnarna ska kunna dela goda exempel för att inspirera till innovation och utveckling.

Fortsatta behov av kompetenssatsningar

På kort tid har majoriteten av Nackas säbon blivit eller inlett arbetet för att bli demenscertifierade. Äldrenämnden mål är att alla särskilda boenden ska vara det. Genom demenscertifiering ökar kvaliteten på den vård och omsorg som ges till personer med demenssjukdom. Certifieringen är ett bevis för att medarbetarna har fått grundläggande kunskap om demenssjukdomar och verktyg för att arbeta personcentrerat, något som har högsta prioritet i Socialstyrelsens nationella riktlinjer.

För att kunna ge god och säker vård ska de äldre erbjudas medicinska insatser och omvårdnad på boendet så långt som möjligt för att undvika onödig sjukhusvistelse. Det innebär att sjuksköterska ofta behöver bedöma den äldres hälsotillstånd dagligen och stödja omsorgspersonal, bland annat i vården i livets slutskede och med läkemedelshantering. Stora förbättringar inom den palliativa vården har skett sedan pandemin. Äldreheten kommer fortsatt följa utvecklingen av detta.

I regeringens budgetproposition för 2024 föreslås statsbidraget Äldreomsorgslyftet att fortsätta fram till och med 2026. Äldreheten kommer att fortsätta att verka för att anordnarna inom Nackas äldreomsorg nyttjar dessa möjligheter till kompetenshöjande utbildningar för äldreomsorgspersonal i så hög grad som möjligt.

Tillgång på platser i särskilda boenden

När Nacka bygger stad bevakas äldreperspektivet i stadsbyggnadsprojekt vad gäller särskilda boenden, trygghetsbostäder och seniorbostäder. Antalet tillgängliga platser på särskilda boenden följs så att personer som beviljats boende ska kunna få det verkställt inom 90 dagar. Då Nacka är en attraktiv kommun i Storstockholm finns kontinuerligt intresse att flytta till äldreboenden i kommunen, vilket påverkar platstillgången. Andelen Nackabor på särskilda boenden i kommunen har under 2022–23 varit cirka 70 – 75 procent. Tillgången till platser är sedan 2022 något för låg, men uppskattas komma i balans då Ednahemmet öppnat samtliga 60 platser i slutet av 2023 och då Fisksätra Entré planerar att öppna i mitten av 2024.

3.4 Stark och balanserad tillväxt

Tabell 4Fokusområde och indikatorer för Stark och balanserad tillväxt

Fokusområde	Indikatorer	Utfall 2022	Utfall 2023	Mål 2024	Mål 2025	Mål 2026	Fokusområde från:
Det är attraktivt för anordnare att	Andel anordnare som är nöjda	97 %		90 %	90 %	90 %	Nämnd

Fokusområde	Indikatorer	Utfall 2022	Utfall 2023	Mål 2024	Mål 2025	Mål 2026	Fokusområde från:
verka i Nacka. Valfärden för Nackas seniorer utvecklas i nära samarbete mellan kunder, anordnare, hälso- och sjukvård samt civilsamhället.	med att verka i Nacka						
	Andel kunder som är nöjda med kontakten äldreheten	87 %		90 %	90 %	90 %	Nämnd
	Antal personer med fallskador 65+ per tusen invånare (KF) Agenda 2030	4 172		3 300	3 300	3 300	KF
	Antal besök på Nacka kommuns träffpunkter för seniorer	Basvärde saknas		Mål sätts när basvärde har uppmätts			Nämnd

Arbete för att nå målet

God service till kunder och anordnare gör Nacka attraktivt

Kunder, anordnare och samverkansparter ska uppleva kommunen som tillgänglig, rättssäker och att man får god service. Anordnare i Nacka kommun ska uppleva att det är lätt att komma rätt i Nacka, få ett respektfullt bemötande som bygger en affärsmässig relation. Genom regelbundna kvalitetsdialoger med anordnare och samverkan i utvecklingsprojekt utvecklas verksamheter med god kvalitet för Nackas seniorer.

Under 2024 fortsätter samverkan med regionen inom ramen för Nära vård, då primärvården ska bli navet i hälso- och sjukvården. Äldreheten driver från och med hösten 2023 tillsammans med Boo vårdcentral och Nacka Rehabcentrum en seniormottagning en eftermiddag i veckan. Detta sker som i projektform med medel från God och Nära vård. Syftet är att genom samlokalisering av ett tvärprofessionellt team kunna erbjuda patient/kund en sömlös personcentrerad vård som leder till förbättrad hälsa. Forsknings- och utvecklingsenheten Nestor kommer att följa och utvärdera projektet.

Fortsatta åtgärder för att förebygga fallskador

Arbetet med fallprevention är en delad angelägenhet mellan region och kommun, och äldreutskottet fortsätter att prioritera och följa arbetet med de fallförebyggande insatser som infördes under 2022. Äldrekoordinatorsuppdraget innefattar fallförebyggande träning på Eken och samverkan med seniorföreningar och region. Äldrekoordinatören har sedan 2022 kontaktat alla seniorer i Nacka som fyller 80 år under innevarande år och erbjudit dem ett fallförebyggande och hälsofrämjande hembesök. Äldreheten vill 2024 utöka målgruppen utifrån de erfarenheter som nu har gjorts samt verka för att erbjuda Balansskola på fler träffpunkter.

Andra uppdrag som ligger inom det förebyggande och hälsofrämjande uppdrag är bland annat:

- det utökade syn- och hörselpedagogsuppdraget
- biståndsinsatsen fysisk aktivitet för kunder med hemtjänst som fallförebyggande träning
- deltagande i Nestors projekt om hälsofrämjande hemtjänst
- digital utbildning i fallprevention för anordnare genom Nestor

Nacka - en äldrevänlig kommun

I strategin för hälsosamt åldrande är målet att Nackas seniorer ska ha goda förutsättningar för hälsosamt åldrande, det vill säga processen att utveckla och bibehålla ett funktionstillstånd som möjliggör välbefinnande hela livet. Strategin bygger på världshälsoorganisationens (WHO) globala strategi och handlingsplan för åldrande och hälsa. Viktiga delar är att social isolering och ofrivillig ensamhet ska motverkas. En grundförutsättning för framgång är att Nackas seniorer själva är delaktiga i genomförandet och att samverkan

sker med andra berörda enheter inom kommunen, vilket bland annat gäller bostadsplanering. Systematiskt inhämtande av seniorernas erfarenheter och synpunkter gällande äldrenämndens utvecklingsarbete är en prioriterad fråga för att förstå seniorernas behov och synpunkter bättre och därmed kunna erbjuda insatser och service av fortsatt god kvalitet. Detta sker framför allt genom Seniorrådet och dialog med kommunens seniorföreningar. Äldreenheten har efter pandemin utvecklat och stärkt dessa forum vilket ska fortgå under kommande år.

Äldrenämnden ska arbeta vidare med att möjliggöra aktiviteter för målgruppen äldre som ger förutsättningar för en god hälsa genom äldrekoordinator samt stöd till Nackas seniorföreningar i form av verksamhetsbidrag.

Dagverksamhet är en viktig biståndsbedömd förebyggande insats som syftar till att ge social stimulans och aktivering, minska ensamhet samt bidra till en bibehållen funktionsnivå. Intresset för och behovet av dagverksamhet har ökat och för kommande period behöver arbetet med att attrahera fler anordnare till kundvalet stärkas.

Öppen mötesplats och träffpunkter

Mötesplatser och träffpunkter är viktiga arenor som möjliggör ideellt engagemang för flera föreningar som kan samnyttja lokaler och samverka. Arenorna är viktiga för att seniorer och föreningar ska kunna mötas, hitta gemensamma intressen och kunna arrangera aktiviteter tillsammans, vilket bidrar till hälsosamt åldrande. Ett viktigt syfte som mötesplatser och träffpunkter uppfyller är att lindra känslan av upplevd ensamhet.

Äldrenämnden vill utveckla och stödja aktiviteter som bidrar till att Nacka kommuns seniorer har tillgång till ett utbud av förebyggande och främjande insatser på de 4 träffpunkter för seniorer som har öppnats de senaste två åren.

Miljö och hållbarhet inom vård och omsorg

Nacka kommun har ett [miljöprogram](#), som en av våra indikatorer sedan tidigare varit kopplade till. Inom vård och omsorg fortsätter äldreenheten att följa upp anordnarnas miljöarbete i de årliga avtalsuppföljningsenkäterna och mäta matsvinn, se i stycket under Agenda 2030.

4 Agenda 2030

Agenda 2030 är FN:s 17 globala mål för en hållbar utveckling. Målen antogs av FN:s medlemsländer den 25 september 2015, däribland Sverige. Kommunfullmäktige tog den 15 juni 2020 (KFKS 2020/53) beslut om implementering av Agenda 2030 i Nacka kommun. Beslutet bygger på att hållbarhet ska ses som en helhet och ingå som en naturlig del i alla nämnder och enheters ordinarie verksamhet. Beslutet innebär också att varje nämnd och verksamhet i kommunen själva identifierar vilka prioriterade mål och områden som just de kan bidra till och påverka mest.

Nedan presenteras kommande mål och aktiviteter som på sikt bidrar till de globala målen i Agenda 2030.

Tabell 5 Mål och status för de mål i Agenda 2030 som äldrenämnden berörs av

Globala målen	Status	Uppföljning av aktiviteter
 3. Hälsa och välbefinnande	 Pågående	<p>Utökad tjänst för syn- och hörselinstruktör i intern ekonomisk överenskommelse med Valfärd samhällsservice. Syftet är ökad livskvalitet för personer med syn- och hörselnedsättning och minskat antal fallolyckor.</p> <p>Hur bidrar detta till det globala målet? Syftet är ökad livskvalitet för personer med syn- och hörselnedsättning och minskat antal fallolyckor.</p> <p>Övergripande mål Bästa utveckling för alla</p> <p>Kommentar</p> <p>Arbete för att nå målet står under stycke 3.4 Stark och balanserad tillväxt.</p>
	 Pågående	<p>Fallförebyggande hembesök - nytt förebyggande/hälsofrämjande uppdrag till Valfärd samhällsservice.</p> <p>Hur bidrar detta till det globala målet? Genom att kontakta alla som fyller 80 varje år och erbjuda ett hembesök eller telefonsamtal för att ge information om fallförebyggande och hälsofrämjande insatser kan risken för fall, ensamhet och isolering samt annan ohälsa minska.</p> <p>Övergripande mål Bästa utveckling för alla</p> <p>Kommentar</p> <p>Arbete för att nå målet står under stycke 3.4 Stark och balanserad tillväxt.</p>
	 Pågående	<p>Nytt upplägg balansskola och andra fysiska aktiviteter - lokala aktörer involveras via äldrekoordinator</p> <p>Hur bidrar detta till det globala målet? Äldrekoordinatorn (funktionen finansieras av äldrenämnden/aldreenheten) ska i sitt uppdrag arbeta med samverkan med civilsamhället, med primärvården och med träffpunkterna för seniorer i alla kommundelar. Genom att sprida information om hälsofrämjande och förebyggande aktiviteter och ge råd och stöd är målet att volontärer i föreningar själva anordnar aktiviteter som balansskola, qigong och annan fysisk aktivitet. Detta ska då bidra till bättre hälsa.</p> <p>Övergripande mål Bästa utveckling för alla</p> <p>Kommentar</p> <p>Arbete för att nå målet står under stycke 3.4 Stark och balanserad tillväxt.</p>
	 Pågående	<p>Nytt upplägg EKEN</p> <p>Hur bidrar detta till det globala målet? EKEN står för Egen Kraft och ENergi. Det är ett specialanpassat gym som finns i anslutning till Seniorcenter Ektorps lokaler. Gymmet erbjuder 16-veckorskurser för seniorer som är individuellt utformade och bygger på en bedömning och startmätning. Resultatet följs sedan upp efter ett halvår. Efter avslutad kurs, som leds av äldrekoordinatorn, kan man fortsätta träna på gymmet och få stöd av volontärer.</p> <p>Övergripande mål</p>

Globala målen	Status	Uppföljning av aktiviteter
		<p>Bästa utveckling för alla</p> <p>Kommentar</p> <p>Arbete pågår enligt plan.</p>
	<p> Pågående</p>	<p>Strategi för hälsosamt åldrande - Nacka äldrevänlig kommun finns sedan 2018 och följs upp årligen</p> <p>Hur bidrar detta till det globala målet? Nacka är genom strategin en av världens äldrevänliga kommuner (Age Friendly Cities) vilket är en del av WHO. Strategin om Nacka - äldrevänlig kommun antogs 2018 och består av 6 olika strategiska mål.</p> <p>https://extranet.who.int/agefriendlyworld/age-friendly-cities-framework/</p> <p>Övergripande mål Bästa utveckling för alla</p> <p>Kommentar</p> <p>Arbete pågår enligt plan.</p>
<p> 12. Hållbar konsumtion och produktion</p>	<p> Pågående</p>	<p>Minska matsvinn på säbo.</p> <p>Hur bidrar detta till det globala målet? Genom att mäta sitt matavfall kan man bättre planera för en optimal mängd matvaror i tillagningen så att så lite som möjligt går till spillo.</p> <p>Övergripande mål Maximalt värde för skattepengarna</p> <p>Kommentar</p> <p>Denna indikator rapporteras första gången T3 2023.</p>

5 Jämförelser med andra kommuner

Äldreomsorgsindex

Rådet för främjande av kommunala analyser, RKA, sammanställer tre typer av äldreomsorgsindex för Sveriges kommuner. Kvalitetsindex baseras på kundernas bedömning av bemötande och inflytande i hemtjänst, bemötande och aktiviteter i särskilt boende, personal med adekvat utbildning i särskilt boende samt väntetid till särskilt boende. Resursindex baseras på nettokostnadsavvikelsen för äldreomsorg. Effektivitetsindex är en sammanvägning av kvalitetsindex och resursindex för äldreomsorg. Nacka hade 2022 100 av 100 möjliga poäng i effektivitetsindex, se diagram nedan.

Kostnad för äldreomsorg

Kostnaden för äldreomsorg i Nacka ökar med 1 500 kronor till 59 712 kronor per invånare 2022. Nettokostnadsavvikelsen är ett effektivitetsmått på hur nettokostnaden står sig mot förväntad referenskostnad baserad på flera demografiska variabler. Nacka kommuns nettokostnadsavvikelse förbättras från -12,3 procent till -14,2 procent och gör den näst största förbättringen bland jämförelsekommunerna. Skillnaden varierar mellan -9,3 procent för Danderyd och -28,3 procent för Täby.

Särskilt boende

Andelen kunder som uppgav att de var nöjda med sitt särskilda boende i Nacka kommun ligger över jämförelsekommunernas snittvärde 75 med sex procentenheter. Nacka har med sina 81 procent det näst högsta värdet. Nackas kommun ligger på andraplats bland jämförelsekommunerna efter Danderyd som har 88 procent.

Nacka ligger med 11,3 % på tredje plats bland jämförelsekommunerna vad gäller andel personer över 80 år som bor på särskilt boende.

Hemtjänst

Andelen kunder som i **Socialstyrelsens** undersökning 2022 inom hemtjänst uppger att de är nöjda ligger på 88% 2022. I våra jämförelsekommuner backar samtliga kommuner. Nacka kommun ligger på förstaplats.

För hemtjänst ökar kostnaden per kund på grund av checkhöjningen samt ökat antal timmar per kund. På särskilt boende 2022 ligger ökningen om 4,9 procent i paritet med checkhöjningen.

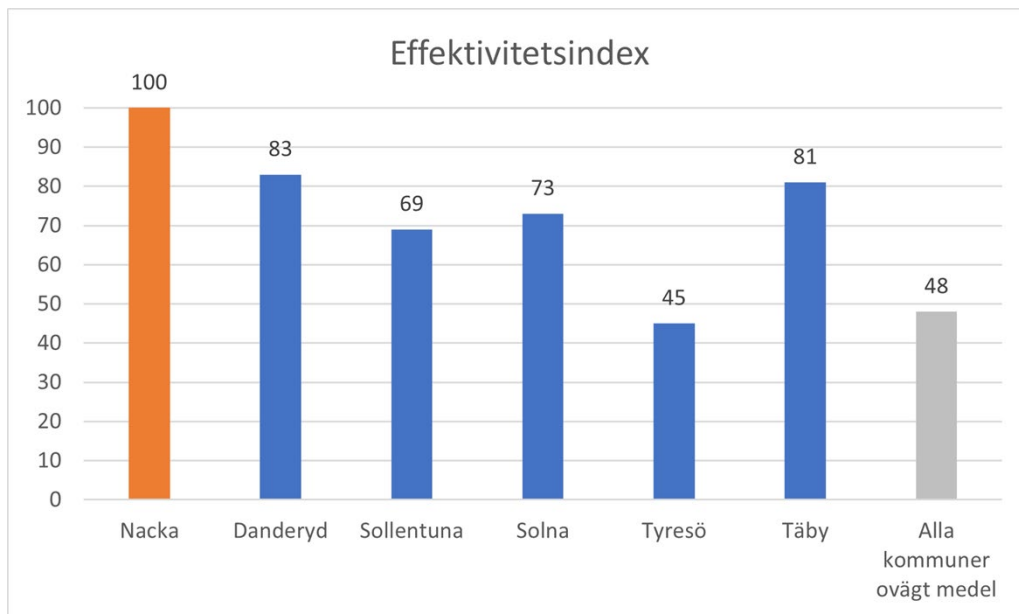
Bland jämförelsekommunerna ligger Nacka i högre halvan av andel invånare 65+ med hemtjänst 6,5 procent) efter att ha minskat under pandemiåren. Kostnaden har ökat med 11 870 kronor per kund och år.

Tabell 6 Jämförelser av nyckeltal med Nackas jämförelsekommuner, Stockholm, Stockholms län och Riket för 2022.

Mätår 2022	Nacka	Danderyd	Sollentuna	Solna	Tyresö	Täby	Sthlm	Sthlms län	Riket
Kostnad äldreomsorg, kr/inv 65+	59 712	75 124	57 447	56 746	60 373	56 148	63 344	59 353	68 207
Nettokostnadsavvikelse äldreomsorg, (%)	-14,2	-9,3	-18,0	-28,3	-15,5	-21,6	-11,8	-11,9	-
Invånare 65+ i särskilda boendeformer, andel (%)	3,9	5,0	4,0	4,1	3,6	4,3	3,7	3,7	3,6
Invånare 80+ i särskilt boende, andel (%)	11,3	12,7	10,6	11,6	8,9	11,1	11,2	10,3	10,1
Invånare 65+ med hemtjänst i ordinärt boende, andel (%) [Ny hemtjänstdefinition]	7,1	6,5	7,0	6,4	6,8	6,0	8,7	6,8	6,5
Helhetssyn/nöjdhet hemtjänst	88	85	78	82	84	84		76	77
Helhetssyn/nöjdhet säbo	81	88	76	68	59	76		83	86

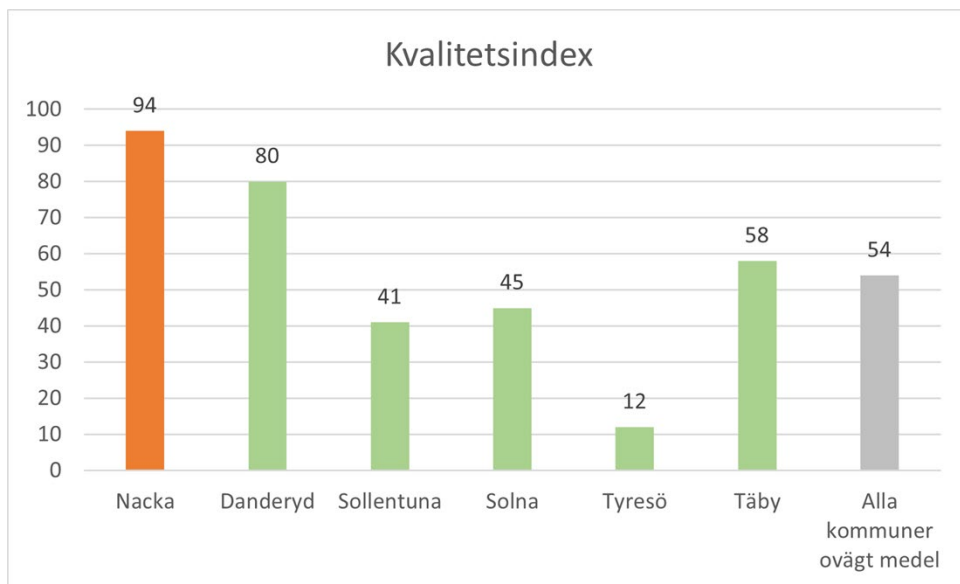
Mätår 2022	Nacka	Danderyd	Sollentuna	Solna	Tyresö	Täby	Sthlm	Sthlms län	Riket
Kostnad för hemtjänst per kund och år (kr)	255 830	250 420	202 741	271 164	311 091	222 861	281 302	256 338	370 737
Kostnad per särskilt boende äldre (kr)	955 636	1 066 353	998 944	899 734	925 987	934 730	984 651	1 020 294	1 087 264

Äldreomsorgsindex för 2022 från Kolada

Figur 1 Effektivitetsindex Nacka och jämförelsekommuner 2022

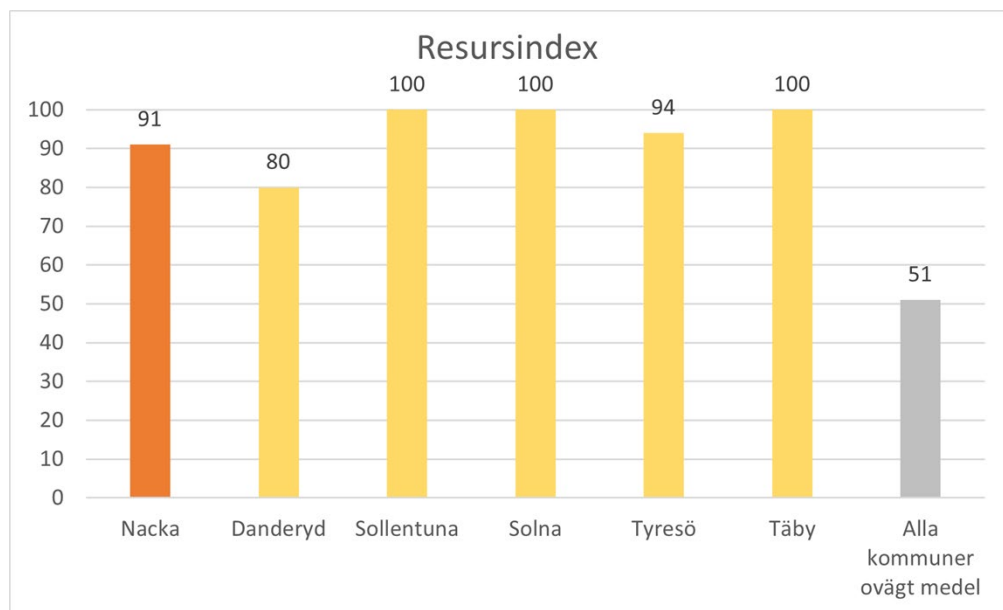
Effektivitetsindex är en sammanvägning av kvalitetsindex och resursindex för äldreomsorg. Kvalitetsindex och resursindex är normaliserade så att alla kommunernas värden placeras på en skala från 0 till 100 där 0 är sämst och 100 är bäst.

Figur 2 Kvalitetsindex Nacka och jämförelsekommuner 2022

Kvalitetsindex baseras på kundernas bedömning av bemötande och inflytande i hemtjänst, bemötande och aktiviteter i särskilt boende, personal med adekvat utbildning i särskilt boende samt väntetid till särskilt boende. Nyckeltalen normaliseras så att alla kommunernas värden placeras på en skala från 0 till 100 där 0 är

sämst och 100 är bäst.

Figur 3 Resursindex Nacka och jämförelsekommuner 2022

Resursindex baseras på nettokostnadsavvikelsen för äldreomsorg. Nyckeltalet normaliseras så att alla kommunernas värden placeras på en skala från 0 till 100 där 0 är sämst (högst kostnad) och 100 är bäst (lägst kostnad)

6 Resursfördelning

6.1 Ramärendet

Kommunstyrelsen beslutade i ramärendet i juni att nämndernas förslag till förändrade budgetar, som lyftes i samband med ramärendet, i stället ska behandlas under höstens budgetprocess.

Nämnderna ges i uppdrag att ta fram budgetförslag med utgångspunkt ifrån budget 2023, inklusive tekniska justeringar med anledning av förslag om ändrade principer för interndebitering, med tillägg för förändringar av volymer utifrån uppdaterad befolkningsprognos och eventuella nya övriga förutsättningar.

Tilläggsbudget 2023

Kommunfullmäktige beslutade att höja checkbeloppen för förskola, pedagogisk omsorg, förskoleklass, grundskola, anpassad grundskola, särskilt boende samt ledsugning och avlösning med 2 procent från 1 juli 2023 samt checken för hemtjänst och boendestöd med 6 procent från 1 juli 2023.

Tilläggsbudgeten innebär att äldrenämndens budgetram 2023 utökas med 12,5 miljoner kronor till totalt 996,1 miljoner kronor för 2023. Tilläggsbudget 2023 medför halvårseffekt för 2024 på 12,5 miljoner kronor. Helårseffekt av tilläggsbudgeten på äldrenämndens budget är 25,0 miljoner kronor.

Internprissättning 2024

Stadsledningskontoret har under vårvintern 2023 genomfört en översyn av principer för internprissättning och i ett separat ärende "Principer för internprissättning".

Sammanfattningsvis föreslås där att internprissättning sker med utgångspunkt i några grundläggande principer som gäller för samtliga att följa och förhålla sig till och där interndebitering sker på något av följande tre vis; försäljning, fördelning av gemensamma kostnader eller central finansiering genom anslag. Bland annat ska priser för kommande räkenskapsår fastställas i samband med att kommunstyrelsen fattar beslut i ramärendet och köp-och-sälj av interna tjänster ska företrädesvis ske enligt överenskommelse genom avtal för hel eller del av heltidsresurs. Modellen föreslår prisnivåer för räkenskapsår 2024 avseende avtalade tjänster, timarvoden, lönestöd och digitala tjänster.

Stadsledningskontoret har i arbetet även tagit fram förslag om förenklade transaktionsmönster för interna transaktioner i syfte att tydliggöra och klargöra budgetmedlens väg, förenkla ekonomisk uppföljning och bespara administration. Sammantaget föreslås förenklingar om totalt 32,8 miljoner kronor netto inom tre delar: Kommunstyrelsens ansvar 11 000, för gemensamma kostnader (benämnt "ryggsäcken") samt för digitalisering. Stadsledningskontoret föreslås även en förenkling av bokföring av löner och personalkostnader. Förenklingarna innebär ett nollsummespel totalt för kommunen.

För äldrenämnden innebär förändringen en minskning av budgetramen med 2,4 miljoner kronor varav 2,3 miljoner kronor utgör den så kallade ryggsäcken och 0,1 miljoner kronor utgör kostnader från digitaliseringsenheten. Dessa kostnader kommer framöver vara anslagsfinansierade och debiteras inte äldrenämnden från och med 2024 varför kostnadsramen i budgeten för dessa tas bort. Budgeten ligger idag under Myndighet och huvudmannaskap.

6.2 Nämndyttrande

Särskilt boende - check

Nacka kommun har kundval inom särskilt boende. Kunderna kan välja bland fjorton anordnare i kommunen och det finns även möjlighet att välja platser i andra kommuner. Hösten 2019 började äldrenämnden verka inom länsöverenskommelsen (LÖK) för särskilt boende vilket förbättrar flexibilitet och valfrihet för kund. Nackas seniorer som bor på särskilt boende är nöjda och resultatet står sig väl relaterat jämförelsekommunerna.

I juni presenterades den nya boendeprognosen. Antalet seniorer kommer att öka med 43 procent fram till år

2040. Nacka kommer till exempel att ha 1400 fler invånare över 90 år, och i den åldersgruppen är andelen som behöver särskilt boende den högsta. För att fullt ut uppnå en stabil och balanserad tillgång till platser behöver en högre andel av platser på särskilda boenden i kundvalet erbjudas Nacka kommun. I nuläget fortsätter Nacka kommun påverkas av att anordnare i kundval förmedlar platser till andra kommuner, vilket innebär att tillgången till platser på särskilda boendena riskerar att inte öka i förväntad takt med att nya särskilda boenden öppnas.

Volymer

I mål och budget finns antaganden om ökning av volym utifrån årets underskott, halvårseffekt av extra checksatsning från 2023 samt befolkningsprognos.

Nämnden ser att volymökningen inom särskilt boende check sker främst inom dyrare platser via länsöverenskommelsen.

2022 hade särskilt boende check ett underskott på -10,9 miljoner kronor och för året ett underskott i tertiäl 2 på -18,5 miljoner kronor. Äldrenämnden ser behov av 18,5 miljoner kronor för att täcka årets volymökning. För 2024 ger befolkningsprognosen en ökning på 10 snittkunder vilket motsvarar 7,2 miljoner kronor. 2023 års tilläggsbudget med extra satsning på check förväntas kosta 5,1 miljoner kronor när andra halvårseffekten faller ut. Utifrån utfall tertiäl 2 2023, befolkningsprognos och effekt av 2023 års tilläggsbudget föreslår nämnden kommunfullmäktige att bevilja att budgetramen ökas med 30,8 miljoner kronor jämfört med budget 2023.

Tabell 7 Stickprov månadsvis 2023 av antal platser i olika boendeformer av särskilt boende.

Verksamhet	2301	2302	2303	2304	2305	2306	2307	2308
Särskilt boende kundval	650	657	653	658	657	658	647	653
Särskilt boende länsöverenskommelse	49	50	53	53	55	60	60	63
Särskilt boende avtal	31	31	30	30	26	26	28	27
Summa	730	738	736	741	738	744	735	743

Särskilt boende - avtal

Volymer

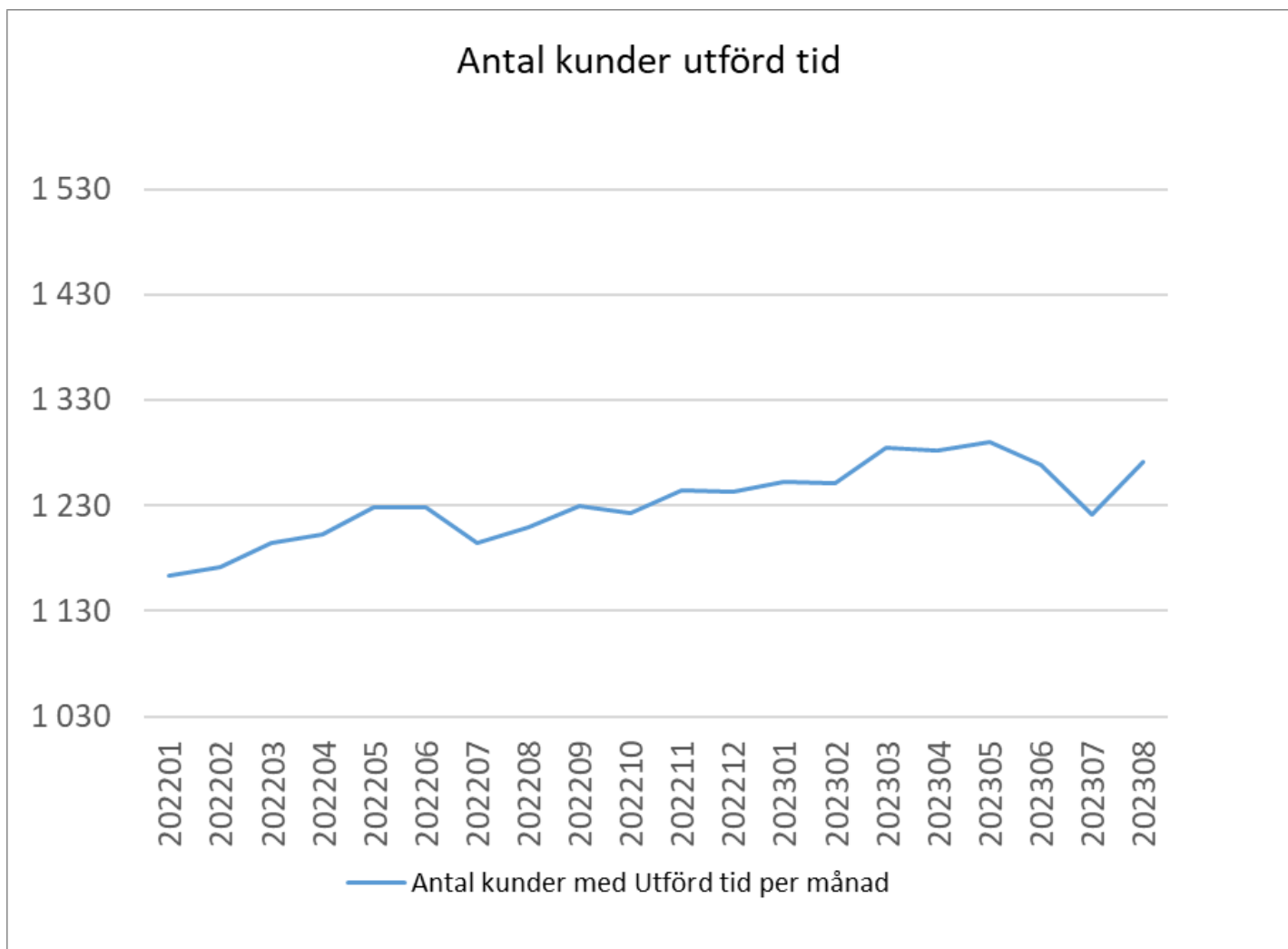
Inom budgetramen återfinns kostnader för boenden med olika platskostnader och inriktning. Profilplatser med psykiatrisk inriktning har en högre kostnad jämfört med boendeplats på hem för vård och boende (HVB). I tertiäl 2 visar verksamheten ett överskott på +5,8 miljoner kronor. För 2024 övergår två kunder från socialnämnden. Äldrenämnden föreslår kommunfullmäktige att bevilja att budgetramen minskas med 3,3 miljoner kronor jämfört med budget 2023 efter årets volymminskning.

Hemtjänst

Volymer

Äldrenämnden ser fram till maj en ökning av kunder med utförd tid följt av en minskning av kunder med utförd tid fram till tertiäl 2. Minskningen är ett trendbrott efter konstant återkomst av kunder efter pandemin.

Äldrenämnden ser för 2023 en budget i balans. För 2024 ger befolkningsprognosen en ökning på 73 snittkunder vilket motsvarar 5,7 miljoner kronor. 2023 års tilläggsbudget med extra satsning på check förväntas kosta 7,2 miljoner kronor när andra halvårseffekten faller ut. Utifrån utfall tertiäl 2 2023, befolkningsprognos och effekt av 2023 års tilläggsbudget föreslår nämnden kommunfullmäktige att bevilja att budgetramen ökas med +12,9 miljoner kronor jämfört med budget 2023.

Figur 4 Antal hemtjänstkunder som har utförd hemtjänsttid per månad

Kontinuitetsbonus

Utredningen Hemtjänst 2.0 föreslog en prestationsbaserad ersättning med koppling till kontinuitet, vilket är en viktig kvalitetsaspekt för många kunder. Från 2021 infördes en kontinuitetsbonus om 4 kronor per utförd timme som ökat till 13 kronor per timme.

Idag betalas kontinuitetsbonus ut en gång per tertiäl till de anordnare som uppnår en kontinuitet på 9,5 eller mindre personal under en 14 dagars period.

Utifrån utfall 2023 ser äldrenämnden behovet av att höja gränsen från 9,5 till 10 och att satsningen ryms inom befintlig budget. Nämnden föreslår kommunfullmäktige att bevilja att gränsen för kontinuitetsersättning ändras från 9,5 till 10 personal under en 14 dagarsperiod.

Korttidsboende

Volymer

Behoven av korttidsboende har varit ovanligt stora i kombination med att avtalet för abonnemangsplatser som trädde i kraft från den 1 mars blev dyrare än budgeterat. Äldreenheten arbetar aktivt med att se över nyttjandet av korttidsplatser och förtydligande har gjorts i riktlinjerna för biståndshandläggning som har reviderats under perioden. Utifrån utfall tertiäl 2 2023 föreslår nämnden kommunfullmäktige att bevilja att budgetramen ökas med +11,8 miljoner kronor jämfört med budget 2023 varav 10,8 avser volym.

Maxtaxa

Äldrenämnden föreslår kommunfullmäktige att följa Socialstyrelsens rekommendation för maxtaxan för 2024. För 2023 uppgår maxtaxan till 2 359 kronor.

LSS-verksamhet inom äldreområdet

Volymer

Utifrån reglementet tar äldrenämnden över kostnadsansvaret för dessa kunder från Omsorgsenheten när de har fyllt 65 år. Äldrenämnden har inga tillkommande LSS-volymer. För 2024 föreslår nämnden kommunfullmäktige att bevilja att budgetramen minskas med 2,7 miljoner kronor.

Dagverksamhet för äldre

Volymer

Äldrenämnden ser att verksamheten dagverksamhet lämnar ett volymrelaterat överskott på helåret på 4,1 miljoner kronor. För 2024 ska äldreheten verka för en högre nyttjandegrad och eventuell utökning av platserna. Äldrenämnden föreslår kommunfullmäktige att bevilja att en sänkning av budgetramen på 1,9 miljoner kronor.

Hemtjänst natt

Hemtjänst natt och larm ökar fortsatt efter fjolårets underskott och visar i tertial 2 ett underskott för helåret på -3,3 miljoner kronor. Nämnden ser att fler personer med stora vårdbehov skrivs ut tidigt från sjukhusen. Digital tillsyn står för del av kostnadsökning. För 2024 föreslår nämnden kommunfullmäktige att bevilja att budgetramen ökas med 4,1 miljoner kronor för volymökning och prisuppräknings.

Trygghetslarm

Äldrenämnden ser volymökning 2023 och en kommande upphandling av trygghetskameror som ersätter äldre avtal. För 2024 föreslår nämnden kommunfullmäktige att bevilja att budgetramen ökas med 1,7 miljoner kronor för volymökning och upphandling av nytt avtal.

HVB

Inom budgetramen återfinns kostnader för boenden med olika platskostnader och inriktning. Boendeplats på hem för vård och boende (HVB) visar i tertial 2 ett överskott på +2,9 miljoner kronor. Äldrenämnden föreslår kommunfullmäktige att bevilja att budgetramen minskas med 2,0 miljoner kronor jämfört med budget 2023 efter årets volymminskning.

Matavgifter

Matdistributionen ska vara självfinansierad och avgiften justeras därför utifrån avtalets fastställda indexuppräknings. Äldrenämnden föreslår kommunfullmäktige att höja avgiften från 68 kronor till att följa kommande avtalsuppräknings för 2024 för att åter ha självfinansierad matdistribution enligt bilagan till tjänsteskrivelsen. Äldrenämnden föreslår att matavgiften för korttidsboende och särskilt boende för äldre profilplats höjs från 130 kronor till 133 kronor per dygn.

Verksamhetsbidrag

För att lyckas med målen i Nacka kommuns Strategi för hälsosamt åldrande är seniorföreningarna viktiga aktörer. Föreningarna utför betydelsefulla hälsofrämjande och förebyggande insatser och de har i många fall utökat sina aktiviteter efter pandemin. Äldrenämnden ser att budgeten inte motsvarat behovet de senaste åren. För 2024 föreslår nämnden kommunfullmäktige att bevilja att budgetramen ökas med 0,7 miljoner kronor för att möta ökade behov från seniorföreningarna.

Boendestöd

Äldrenämnden fick 2023 en extra checkförstärkning för boendestöd som ger en halvårseffekt 2024. För 2024 föreslår nämnden kommunfullmäktige att bevilja att budgetramen ökas med 0,2 miljoner kronor för

halvårseffekt av extra checkökning 2023.

Turbundna resor

Turbundna resor sker till och från dagverksamhet och korttidsboende. Kommunen har fått ett nytt nämndövergripande avtal med start oktober som innebär ökade kostnader på 3,5 miljoner kronor per år för äldrenämnden. I tertial 2 visar prognosen ett underskott på -2,9 miljoner kronor. För 2024 föreslår nämnden kommunfullmäktige att bevilja att budgetramen ökas med 3,7 miljoner kronor för volymökning och nytt avtal.

Myndighet och huvudmannaskap

För att framtidssäkra äldreomsorgen med ökande andel äldre och höga inflöden av ärenden behövs en stabil och god intern organisation på myndigheten. Valfärdsbrottslighet är tyvärr något som även behöver upptäckas och kraftigt motverkas inom äldrenämndens ansvarsområden. Att arbeta med att motverka valfärdsfusk genom riktade granskningar innebär en utökning av det befintliga uppdraget att följa upp kvalitet som idag bedrivs av enhetens kvalitetsutvecklare. Det är av stor vikt att enhetens personella resurser kan möta dessa krav.

Nämndens resursfördelning, nettoredovisning (mnkr)

Tabell 8 Nämndens resursfördelning och förslag på budget 2024

Nämndens namn	Bokslut Budget Prognos			Förändring						Budget			Skillnad budget	
	2022	2023	T2 2023	Ramärende		Volym		Satsning		2024			2023 och 2024	
	Netto	Netto	Netto	Ramärende intäkter	Ramärende kostnader	Volym intäkter	Volym kostnader	Satsning intäkter	Satsning kostnader	Intäkter	Kostnader	Netto	mnkr	%
Verksamhet (mnkr)														
Särskilt boende - check	-498,4	-517,1	-535,6	27,1	-544,2	0,0	-30,8			27,1	-575,0	-547,9	-30,8	5,6%
Särskilt boende - avtal	-33,6	-34,8	-29,0	2,2	-37,0	0,0	3,3			2,2	-33,7	-31,5	3,3	-10,5%
Hemtjänst - check	-237,7	-252,5	-252,5	26,4	-278,9	3,0	-12,9			29,4	-291,8	-262,4	-9,9	3,8%
Verksamhet med beslut enl LSS -	-25,6	-29,2	-25,2	0,0	-29,2	0,0	2,7			0,0	-26,5	-26,5	2,7	-10,0%
Dagverksamhet äldre - check	-6,8	-12,4	-8,3	0,6	-13,0	0,0	1,9			0,6	-11,1	-10,5	1,9	-18,1%
Korttidsvård - ej check	-31,0	-23,4	-39,2	2,4	-25,8	0,0	-11,8			2,4	-37,6	-35,2	-11,8	33,5%
Trygghetslarm - ej check	-9,5	-10,0	-10,8	2,2	-12,2	0,0	-1,7			2,2	-13,9	-11,7	-1,7	14,6%
Övrig verksamhet	-45,5	-52,2	-48,8	1,3	-53,6	0,0	-7,1			1,3	-60,7	-59,4	-7,2	12,1%
Nämnd och nämndstöd	-1,4	-1,6	-1,6	0,0	-1,6	0,0	0,0			0,0	-1,6	-1,6	0,0	0,0%
Myndighets- och	-49,1	-51,5	-51,5	0,0	-49,1	0,0	0,0			0,0	-49,1	-49,1	2,4	-4,9%
Summa	-938,7	-984,7	-1 002,5	62,2	-1 044,6	3,0	-56,4	0,0	0,0	65,2	-1 101,0	-1 035,8	-51,1	4,9%

Se även bilaga för samma tabell i större format.

Nämndens resursfördelning, volymredovisning

Tabell 9 Fördelning av föreslagen resursfördelning för de två största insatserna särskilt boende respektive hemtjänst

(Antal) Verksamhet	Volym-enhet	Ram-ärende	Nämnd-yttrande (Förändr)	Central-justering	Budget 2024	Kommentar
Särskilt boende	antal kund		30,8		547,9	
Hemtjänst	antal timmar		9,9		262,4	
Hemtjänst	antal kund		-1,9		10,5	

7 Checkar och avgifter

Under 2023 har inflationen, stigande räntor, ökade kostnader kostnader för energi, livsmedel och löner inneburit stora påfrestningar för samtliga anordnare inom kundvalen. Nedan finns våra prioriteringar.

Särskilt boende för äldre

För att fullt ut uppnå en stabil och balanserad tillgång till platser behöver en högre andel av platser på särskilda boenden i kundvalet erbjudas Nacka kommun. I nuläget fortsätter Nacka kommun påverkas av att anordnare i kundval förmedlar platser till andra kommuner, vilket innebär att tillgången till platser på särskilda boendena riskerar att inte öka i förväntad takt med att nya särskilda boenden öppnas. För att Nacka kommun ska vara konkurrenskraftiga i relation till andra kringliggande kommuner och attrahera anordnare att ta emot kunder från Nacka är en fortsatt satsning på särskilt boende av stor vikt. Omvärldsläget med kraftigt ökande pris- och lönekostnader för anordnarna gör det än mer angeläget.

Hemtjänst

Äldrenämnden ser behovet av fortsatt satsning för hemtjänst, dels för att attrahera kvalitativa anordnare inom kundvalet. Omvärldsläget med kraftigt ökande pris- och lönekostnader för anordnarna gör det än mer angeläget.

Avgifter inom omsorgen om äldre och personer med funktionsnedsättning

Vid debitering av avgift inom äldrenämnden ansvarsområde får kunder idag ett individuellt avgiftsbeslut och faktura för de insatser som är beviljade. Idag sker dock beräkning av avgifter för makar/sambos på annat sätt. Endast en av makarna betalar för insatserna, även om båda har hjälp i hemmet eller om en av makarna/sambon bor på särskilt boende. Makeparet/samboparet får ett gemensamt avgiftsbeslut där bådas insatser är med, men bara en av dem debiteras en avgift. Ett makepar/sambopar betalar alltså enligt gällande riktlinje endast för en person medan en person som bor ensam betalar full avgift.

Dagens hantering innebär när den ene parten avlider eller vid separation att en kund som varit "avgiftsbefriad", plötsligt blir debiterad enligt maxtaxa när den andra parten avlider.

Dagens hantering innebär mycket manuell hantering med högre risk för felregistreringar.

Jämförelse har gjorts med bland annat: Tyresö, Danderyd och Täby. I dessa kommuner debiteras alla kunder individuellt.

Äldrenämnden föreslår kommunfullmäktige att revidera Riktlinje för avgifter inom omsorgen om äldre och personer med funktionsnedsättning.

Ekonomiska konsekvenser

Om avgift tas ut individuellt för alla äldreomsorgskunder individuellt istället för per makepar/sambopar skulle detta innebära ökade intäkter för äldrenämnden. De kunder som skulle påverkas är de som idag är avgiftsbefriade på grund av regleringen om gemensam räkning, se ovan. Dessa kunder är cirka 240 och de skulle som mest behöva betala maxtaxan, vilket för 2023 är 2 359 kronor i månaden. Det går dock inte att säga på förhand vad varje kund skulle betala eftersom alla har möjlighet att få avgiftsbesluten inkomstprövade.

Avgifter

Utifrån prisläget har äldreheten gjort en översyn av avgifterna. Nedan presenteras förslag på höjningar. Äldrenämnden följer Socialstyrelsens rekommendation för maxtaxan för 2024 som fastställs efter mål och budget. För matdistribution följs kommande avtalsenlig uppräknings för 2024.

Tabell 10 Förslag på avgifter inom äldreomsorgen för 2024

Avgift	2023	2024	Förändring
Larm	255	260	2%
Matdistribution	68		
Hemtjänst	306	312	2%
Dagverksamhet	150	153	2%
Dagverksamhet lunch	78	80	2%
Korttids omsorg	80	82	2%
Korttids mat	130	133	2%
Maxtaxa	2 359		

8 Riktade statsbidrag

Äldreenheten har endast kännedom om att Äldreomsorgslyftet fortsätter under 2024. Information och beslut om övriga statsbidrag saknas när rapporten skrivs.

Tabell 11 Hittills beslutade statsbidrag för 2024

Statlig ersättning (mnkr)	Bidrag	Kostnad	Netto
Äldreomsorgslyftet	17000000	17000000	0

9 Utmaningar och möjligheter – framåtblick 2040

Antalet seniorer kommer att öka med 43% fram till år 2040. Vi kommer att ha 1400 fler invånare över 90 år, i den åldersgruppen är andelen som behöver säbo högst. För att fullt ut uppnå en stabil och balanserad tillgång till platser behöver en högre andel av platser på säbo i kundvalet erbjudas Nacka kommun. I nuläget påverkas Nacka kommun av att anordnare förmedlar platser till andra kommuner, vilket innebär att tillgången till platser på säbo riskerar att inte öka i förväntad takt med att nya boenden öppnas

Det är även av stor vikt att i samverkan med region, företag och civilsamhälle fokusera på förebyggande insatser och digitalisering som kan minska behovet av hemtjänst och särskilt boende genom att hälsan förbättras.

Välfärdsbrottslighet är tyvärr något som även behöver uppmärksammas och kraftigt motverkas inom äldrenämndens ansvarsområden. Att arbeta med att motverka välfärdsfusk genom riktade granskningar innebär en utökning av det befintliga uppdraget att följa upp kvalitet. Det är av stor vikt att kompetens och personella resurser kan möta dessa krav.